Dosarul nr. 3a-1086/23; (2-22119604-02-3a-11092023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (Judecător Chisilița Violeta)

D E C I Z I E

05 decembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Bostan Angela și Dașchevici Grigore
Grefier Trifan Valentina

examinând în ședință publică apelul depus de Serviciul Vamal, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 05 aprilie 2023,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de SRL „Cos Trans Logistic" către Serviciul Vamal și Biroului Vamal Centru, privind:

- anularea Deciziei de regularizare nr. 918 din 06 iunie 2022, emisă de Biroul Vamal Centru în privința SRL „Cos Trans Logistic";
- anularea Deciziei nr. 28/11-10678 din 11 iulie 2022 cu privire la cererea prealabilă, emisă de Serviciul Vamal;
- încasarea din contul Serviciului Vamal în beneficiul SC „Cos Trans Logistic" SRL a sumei de 69 876,60 lei,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La data de 12 august 2022 SRL „Cos Trans Logistic" a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea actului administrativ individual de defavorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, prin notificarea nr. 28/24-6628 din 12 mai 2022, societatea a fost informată că în urma controlului ulterior efectuat prin reverificarea declarațiilor vamale de import nr. *****4614 din 24 iunie 2019, nr. ********** din 08 iulie 2019 și nr. 2*****18 din 23 iulie 2019, vizând corectitudinea acordării tratamentului tarifar preferențial în privința reclamantei, de către Biroul Vamal Centru a fost întocmit procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 56.22/02-R din 12 mai 2022.

Biroul Vamal Centru a menționat în procesul-verbal că, SC „Cos Trans Logistic" SRL a importat/cumpărat de la compania „Geringer Truck & Trailer" 3 semiremorci marca ********** 24, iar la importul acestor mărfuri societatea a beneficiat de tratament tarifar preferențial.

S-a mai menționat că datorită faptului că mărfurile importate nu sunt originare din Uniunea Europeană, SC „Cos Trans Logistic" SRL a beneficiat neîntemeiat de tratament tarifar preferențial, motiv din care ca urmare a acestei iregularități constatate, urmează a fi întocmită Decizia de regularizare privind recalcularea obligațiilor vamale și a majorării de întârziere.

Reclamantul a menționat că, la data de 06 mai 2022 Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal al Republicii Moldova a întocmit în privința SC „Cos Trans Logistic" SRL decizia de regularizare nr. 918.

Suma drepturilor de import spre încasare a fost stabilită de 69 876.60 lei, din care 16

697.07 lei cu titlu de penalitate. Ulterior a fost demarată procedura executării silită a sumei menționate în cadrul căruia obligația a fost stinsă. Motivele întocmirii deciziei de regularizare, sunt calcularea drepturilor de import pentru beneficierea neîntemeiată de tratament tarifar preferențial (valoarea mărfii 886 325,50 lei).

La data 17 iunie 2022 de către reclamant a fost depusă în adresa Serviciului Vamal al Republicii Moldova contestația asupra deciziei de regularizare.

Prin decizia nr. 28/11-10678 din 11 iulie 2022 Serviciul Vamal al Republicii Moldova a decis respingerea contestației.

SC „Cos Trans Logistic" SRL a recepționat la data de 15 iulie 2022 răspunsul prin care pârâta a decis respingerea contestației/cererii prealabile.

Prin urmare, cu referire la prevederile 209 alin. (1) lit. a) a Codului administrativ al Republicii Moldova, reclamanta a depus prezenta cerere în termenul stabilit de lege.

Considera SC „Cos Trans Logistic" SRL că Decizia de regularizare nr. 918 din 06.06.2022 și Decizia nr. 28/11-10678 din 11 iulie 2022 cu privire la cererea prealabilă, sunt ilegale și neîntemeiate.

Conform prevederilor art. 15 din Protocolul nr. II ce se conține în anexa la Legea nr. 112 din 02 iulie 2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, în continuare Legea nr. 112 din 02 iulie 2014, este prevăzut că: Produsele originare dintr-o parte beneficiază, la importul în cealaltă parte, de dispozițiile prezentului acord la prezentarea uneia dintre următoarele dovezi de origine: a) un certificat de circulație a mărfurilor EUR. L, ai cărui model este prezentat în anexa III la prezentul protocol.

Menționa că odată cu importul mărfurilor a prezentat autorităților vamale ale Republicii Moldova certificatele de circulație EUR. 1 nr. L 387116 din 19.06.2019; nr. L 387117 din 03.07.2019 și nr. L 387118 din 16.07.2019. Aceste certificate dau posibilitatea de aplica tratamentul tarifar preferențial.

Conform art. 16 din Protocolul II din Legea nr. 112 din 02 iulie 2014: „1. Certificatul de circulație a mărfurilor EUR. l se eliberează de către autoritățile vamale ale părții exportatoare la cererea scrisă a exportatorului sau, sub responsabilitatea acestuia, a reprezentantului său autorizat. 4. Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului (5), un certificat de circulație a mărfurilor EUR. l se eliberează de către autoritățile vamale dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau din Republica Moldova, în cazul în care produsele respective pot fi considerate ca produse originare din Uniunea Europeană sau din Republica Moldova și îndeplinesc celelalte condiții prevăzute în prezentul protocol. 5. Autoritățile vamale care eliberează certificatele de circulație a mărfurilor EUR.1 iau toate măsurile necesare pentru a verifica statutul de produse originare al mărfurilor si îndeplinirea celorlalte condiții prevăzute în prezentul protocol. în acest scop, acestea au dreptul să solicite orice dovadă și să efectueze orice verificare a conturilor exportatorului sau orice alt control pe care îl consideră adecvat. Autoritățile vamale trebuie, de asemenea, să se asigure că formularele menționate la alineatul (2) sunt completate în mod corespunzător. în special, acestea verifică dacă spațiul rezervat descrierii produselor a fost completat astfel încât să excludă orice posibilitate de adăugare frauduloasă."

Prin urmare, din conținutul acestor norme reiese că, certificatul de circulație a mărfurilor EUR.1 este documentul necesar și suficient care ar dovedi statutul de produse originare și acest fapt este important. Mai mult decât atât, Autoritățile Vamale a Republicii Germane au comunicat că certificatele de circulație EUR. 1 nr. L 387116 din 19.06.2019; nr. L 387117 din 03.07.2019 și nr. L 387118 din 16.07.2019, sunt autentice, prin urmare când s-au eliberat aceste certificate s-au

verificat toate actele necesare și corespunzătoare, or, în situația în care ar fi fost constatate careva iregularități, nu s-ar fi eliberat certificatele respective. La moment aceste certificate sunt în vigoare și nu au fost anulate sau retrase în vreun fel.

Conform art. 27 din Protocolul II din Legea nr. 112 din 02 iulie 2014: „Documentele menționate la articolul 16 alineatul (3) și la articolul 21 alineatul (3), menite să ateste faptul că produsele pentru care s-a eliberat un certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 sau o declarație de origine, pot fi considerate produse originare dintr-o parte și că îndeplinesc celelalte condiții prevăzute în prezentul protocol, pot consta, printre altele, din următoarele:

(a) dovada directă a operațiunilor efectuate de exportator sau de furnizor pentru a obține mărfurile în cauză, care se regăsește, de exemplu, în conturile sale sau în contabilitatea sa internă;

(b) documente care atestă caracterul originar al materialelor utilizate, emise sau întocmite în partea în cauză, atunci când aceste documente sunt utilizate în conformitate cu legislația națională;

(c) documente care dovedesc prelucrarea sau transformarea materialelor în partea în cauză, emise sau întocmite în respectiva parte, atunci când aceste documente sunt utilizate în conformitate cu legislația națională;

(d) certificate de circulație a mărfurilor EUR.l sau declarații de origine care dovedesc caracterul originar al materialelor utilizate, eliberate sau întocmite în partea în cauză, în conformitate cu prezentul protocol;

(e) dovezi corespunzătoare cu privire la transformarea sau prelucrarea suferită în afara părții în cauză în conformitate cu articolul 11, care atestă respectarea condițiilor prevăzute la articolul respectiv.”

Reieșind din normele citate, autoritățile vamale ale Republicii Moldova perfect legal au aplicat tratamentul tarifar preferențial pentru mărfurile importate de reclamantă, iar decizia de regularizare emisă după o perioadă îndelungată, ca urmare a unui control ulterior, nu este una corectă în raport cu reclamanta care este un contribuitor activ și de bună-credință la bugetul de stat. Din materialele dosarului administrativ nu reiese că SC „Cos Trans Logistic” SRL a încălcat normele legale la importul mărfurilor, acesteia nu i-au fost solicitate prezentarea a careva acte/documente suplimentare, considerente din care societatea a beneficiat de tratamentul tarifar preferențial întemeiat și în conformitate cu legea. Astfel, după o perioadă mare de timp reclamanta se face obligată cu caracter retroactiv la plata unor sume de bani, inclusiv la plata penalității în mărime de 16 697.07 lei. Adică, în lipsa vinovăției, reclamanta pe lângă suma taxelor vamale de import a fost obligată și la achitarea unei sume considerabile cu titlu de penalitate calculată retroactiv.

Solicita reclamantul SC „Cos Trans Logistic” SRL:

- anularea Deciziei de regularizare nr. 918 din 06 iunie 2022 emise de Biroul Vamal Centru în privința SC „COS TRANS LOGISTIC” SRL și a Deciziei nr. 28/11-10678 din 11 iulie 2022 emise de Serviciul Vamal al Republicii Moldova cu privire la cererea prealabilă, ca fiind ilegale;
- a încasa de la Serviciul Vamal al Republicii Moldova în beneficiul SC „Cos Trans Logistic” SRL suma de 69 876,60 lei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 05 aprilie 2023, acțiunea în contencios administrativ înaintată de SC „Cos Trans Logistic” SRL a fost admisă, fiind anulată decizia de regularizare nr. 918 din 06 iunie 2022 emisă de Biroul vamal Centru și decizia nr.

28/11-10678 din 11 iulie 2022 emisă de Serviciul Vamal la soluționarea cererii prealabile. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Solicitarea apelantului:

La data de 18 aprilie 2023 Serviciul Vamal a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 05 aprilie 2023, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și adoptarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Argumentele părților:

În motivarea apelului declarat, apelantul a invocat că argumentele invocate de către instanța de fond în hotărârea contestată, sunt nefondate și fără un suport probatoriu, or, hotărârea a fost emisă fără a fi respectate prevederile legale dar și fără aprecierea corectă a probatoriului administrat la dosar. Totodată, instanța de fond nu a acordat o apreciere efectivă și deplină circumstanțelor speței deduse judecății, în consecință neaplicând corect normele de drept material, situație ce a avut ca urmare adoptarea unei hotărâri neîntemeiate.

Consideră apelantul că nu sunt fondate nici aprecierile instanței de fond invocate la fila hotărârii nr. 15 alin. (18), precum că, odată ce mărfurile în cauză le-au fost acordate preferințe ca rezultat al acceptării actelor prezentate la momentul vămuirii, organul vamal nu mai poate interveni constatând astfel o ingerință în activitatea agentului economic, ori aprecierile instanței în cauză sunt răsturnate de prevederile art. 181/1 alin. (7) Cod vamal.

În continuare apelantul opinează că, o altă concluzie a instanței de fond precum că informația suplimentară ce nu a fost prezentată de către vânzătorul mijloacelor de transport nu poate constitui un argument suficient pentru a concluziona că marfa importată nu este originară din UE, invocată la fila hotărârii nr. 14 alin (2), este eronată, atâta timp cât originea mărfii se determină în strictă conformitate cu Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe deoparte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxells la 27 iunie 2014 și ratificat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014, aplicat cu strictețe de către organul vamal, în care expres este descrisă procedura a fi respectată de ce urmează organele vamale în situația expusă de fapt supra de instanța de fond. În acest sens, invocă apelantul și prevederile art. 7 Cod vamal.

Totodată, în vederea unificării practicii judecătorești, similar speței, apelantul invocă Decizia Curții de Apel Chișinău nr. 3a-161/23 din 16 mai 2023, unde Completul a respins apelul declarat de SRL „Trans Ager" împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 23.11.2022.

La data de 19 octombrie 2023 reprezentantul intimatului SRL „Cos Trans Logistic", Crivenco Roman a depus referința, solicitând respingerea cererii de apel ca neîntemeiată.

Poziția participanților la proces în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel:

Reprezentantul apelantului Serviciului Vamal, Mura Stela în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă prin cererea expediată prin intermediul poștei electronice în adresa instanței la data de 05 decembrie 2023, ora 09:33, a solicitat amânarea examinării cauzei, invocând ca motiv antrenarea în altă ședință de judecată. În acest context, Completul judiciar reține că în conformitate cu prevederile art. 93 alin. (1) Cod administrativ, (1) Fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Astfel, reprezentantul apelantului nu a prezentat vreo probă confirmativă care ar demonstra imposibilitatea prezentării în ședința de judecată, din care considerente Completul judiciar a ajuns la concluzie că cererea de amânare este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, iar cauza urmând a fi examinată în lipsa părții neprezente legal citate.

Reprezentantul intimatului SRL „Cos Trans Logistic" în ședința de judecată nu s-a prezentat din motive necunoscute instanței, procedura citării legale fiind respectată, din care

considerente Completul judiciar a dispus examinarea cauzei în lipsa părților neprezente legal citate.

Aprecierea instanței de apel:

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră că apelul este admisibil, întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii, din următoarele considerente.

Cu referire la admisibilitatea apelului, Colegiul reține următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din actele cauzei rezultă că hotărîrea atacată cu apel a fost pronunțată la 05 aprilie 2023, apelul fiind depus prin intermediul oficiului poștal la dată de 18 aprilie 2023, motiv pentru care instanța de apel constată că apelul a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de Legislația în vigoare.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (2) Cod administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată.

Din actele cauzei rezultă că hotărîrea motivată a fost notificată apelantului la 04 septembrie 2023, motivarea apelului fiind depusă la data de 25 septembrie 2023, motiv pentru care instanța de apel constată că motivarea apelului a fost depusă cu respectarea termenului prevăzut de Legislația în vigoare.

Conform art. 233 alin. (2) Cod administrativ, cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

Colegiul a stabilit că cererea de apel este semnată de ul adjunct al Biroului Vamal Centru, Cebanenco Vladimir, care prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 199-O din 30.06.2021 și alin. (4) pct. 3 al Anexei la Ordinul nominalizat, a fost împuternicit să semneze din numele Serviciului Vamal cererile de apel (f.d. 64, 64 verso). În astfel de circumstanțe, Completul judiciar constată că cererea de apel trece testul admisibilității, instanța de apel urmînd să examineze apelul în fond.

Cu referire la fondul cauzei.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinînd cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral hotărîrea primei instanței și emite o nouă decizie.

Conform art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, (1) examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

Potrivit art. 219 alin. (1)-(4) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată

indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Conform jurisprudenței CtEDO, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară. (HirroBalani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În cadrul examinării cauzei, cercetând starea de fapt instanța de apel a stabilit cu certitudine că, potrivit declarațiilor vamale de import nr. *****4614 din 24.06.2019, nr. ********** din 08.07.2019 și nr. 2*****18 din 23.07.2019, (f.d. 8, 11,13, 15 dosar administrativ), SC „Cos Trans Logistic" SRL, a importat în Republica Moldova, de la „Geringer Truck & Trailer", Germania:

- semiremorca pentru transportul mărfurilor folosită cu dispozitiv de răcire, uzat, marca ********** 24, șasiu WSM*****, anul fabricării 2008, 1 buc., cu valoarea statistică totală de 288211,00 lei, beneficiind de scutirea achitării taxei vamale în baza certificatului de circulație a mărfurilor EUR.1 nr. L387116 din 18.06.2019;

- semiremorca pentru transportul mărfurilor folosită cu dispozitiv de răcire, uzat, marca ********** 24, șasiu WS*****9, anul fabricării 2008, 1 buc., cu valoarea statistică totală de 302706,00 lei, beneficiind de scutirea achitării taxei vamale în baza certificatului de circulație a mărfurilor EUR.1 nr. L387117 din 03.07.2019;

- semiremorca pentru transportul mărfurilor folosită cu dispozitiv de răcire, uzat, marca ********** 24, șasiu W***** anul fabricării 2009, 1 buc., cu valoarea statistică totală de 295408,50 lei, beneficiind de scutirea achitării taxei vamale în baza certificatului de circulație a mărfurilor EUR.1 nr. L387118 din 16.07.2019.

Astfel, potrivit declarațiilor vamale menționate, la importul mijloacelor de transport, SC „Cos Trans Logistic" SRL a beneficiat de tratamentul tarifar preferențial.

În perioada 10.05.2022 - 12.05.2022, Secția control ulterior, a efectuat reverificarea declarațiilor vamale de import nr. *****4614 din 24.06.2019, nr. ********** din 08.07.2019 și nr. 2*****18 din 23.07.2019 în scopul stabilirii corectitudinii acordării tratamentului tarifar preferențial, la SC „Cos Trans Logistic" SRL.

Drept consecință a fost perfectat procesul verbal nr. 56.22/02-R din 12 mai 2022 de reverificare a declarațiilor vamale, în temeiul căruia Biroul vamal Centru a emis decizia de regularizare nr. 918 din 06 iunie 2022, prin care au fost recalculate și încasate obligații vamale de la SC „Cos Trans Logistic" SRL, în sumă totală de 53179,53 lei (taxa vamală = 44316,28 lei și TVA = 8863,25 lei). (f.d. 30-24, 37-35 dosar administrativ)

La 17 iunie 2022 SC „Cos Trans Logistic" SRL a expediat în adresa Serviciului Vamal o contestație, înregistrată cu nr. 17872, solicitând anularea deciziei de regularizare nr. 918 din 06 iunie 2022 emisă de Biroul vamal Centru. (f.d. 16-18)

Prin decizia nr. 28/11-10678 din 11 iulie 2022 Serviciul Vamal a respins contestația formulată de SC „Cos Trans Logistic" SRL. (f.d. 20-21)

Nefiind de acord cu actul administrativ emis, la data de 12 august 2022 SC „Cos Trans Logistic" SRL a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Centru, solicitând: anularea Deciziei de regularizare nr. 918 din 06 iunie 2022, emisă de Biroul Vamal Centru în privința SRL „Cos Trans Logistic"; anularea Deciziei nr. 28/11-10678

din 11 iulie 2022 cu privire la cererea prealabilă, emisă de Serviciul Vamal; încasarea din contul Serviciului Vamal în beneficiul SC „Cos Trans Logistic” SRL a sumei de 69 876,60 lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanța s-a pronunțat în favoarea temeiniciei acțiunii, dispunând admiterea acesteia.

Judecînd apelul declarat de SC „Cos Trans Logistic” SRL, instanța de apel verificînd legalitatea hotărîrii primei instanțe, pronunțîndu-se asupra aspectelor importante pentru soluționarea justă a cauzei, a ajuns la concluzia casării integrale a hotărîrii primei instanțe și pronunțarea unei noi decizii, prin care acțiunea să fie respinsă, din considerentele ce succed.

Completul judiciar reiterează că, obiect al controlului judecătoresc constituie Decizia de regularizare nr. 918 din 06 iunie 2022, emisă de Biroul Vamal Centru în privința SRL „Cos Trans Logistic”, prin care au fost recalculate și încasate obligații vamale de la SC „Cos Trans Logistic” SRL, în sumă totală de 53179,53 lei (taxa vamală = 44316,28 lei și TVA = 8863,25 lei).

În conformitate cu prevederile art. 6 alin. (1), (2) din Codul vamal nr. 1149-XIV din 20.07.2000 (în redacție la data emiterii actului administrativ contestat), (1) Legislația vamală este constituită din prezentul cod, din Legea cu privire la tariful vamal, din alte acte normative și acorduri internaționale în domeniul vamal la care Republica Moldova este parte. (2) Activitatea vamală se desfășoară în conformitate cu legislația care este în vigoare la data la care organul vamal a primit declarația vamală și alte documente, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație. În

Art. 7 din Cod vamal (în redacție la data emiterii actului administrativ contestat), stabilește că dacă acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte stabilesc alte norme decît cele prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative în domeniul vamal ale Republicii Moldova, prioritate au acordurile internaționale.

Potrivit prevederilor Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 27 iunie 2014, ratificat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014 (Monitorul Oficial nr. 185- 199/442 din 18.07.2014), la prezentarea dovezii de origine, mărfurile importate în Republica Moldova din Uniunea Europeană, beneficiază de tratament tarifar preferențial.

Regulile de origine aplicabile în cadrul Acordului sus-menționat sunt cele prevăzute de Convenția regională cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene (în continuare Convenția PEM), la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 111 din 28.05.2015.

Totodată, conform prevederilor art. 19 alin. (1) al Legii nr. 1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal (în redacție la data emiterii actului administrativ contestat), drept țară de origine a mărfii se consideră țara în care ea a fost obținută integral sau a fost supusă unei prelucrări suficiente conform criteriilor stabilite de lege sau de acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prevederile art. 23 alin (2) lit. a) din Legea nr. 1380/1997 (în redacție la data emiterii actului administrativ contestat) stipulează că, (2) La introducerea mărfii pe teritoriul vamal, certificatul de origine sau declarația de origine a ei se prezintă în mod obligatoriu dacă: a) țara de origine a mărfii beneficiază din partea Republicii Moldova de un regim preferențial; [...]

Totodată, conform art. 26 alin. (3) Legea 1380/1997, (3) Mărfurile a căror origine nu este stabilită cu exactitate pot fi trecute peste frontiera vamală doar cu condiția achitării taxei vamale la cotele maxime ale tarifului vamal.

De asemenea, potrivit art. 16 lit. c) din Notele explicative privind protocoalele Pan-Euro-Mediteraneene privind regulile de origine nr. 2007/C 83/01, publicate în Jurnalul Oficial a Uniunii Europene nr. 83/1 din 17.04.2007, care reglementează Documente justificative pentru mărfuri folosite, stabilește expres că:

Dovada de origine poate fi eliberată și pentru mărfuri folosite sau pentru alte mărfuri în cazul în care, din cauza timpului considerabil scurs de la data producției sau importării până la data exportului, documentele justificative uzuale nu mai sunt disponibile, cu condiția ca: […] (c) să nu existe indicii că bunurile nu corespund cerințelor regulilor de origine.

Totodată, conform art. 31 alin. (2) din Apendicele I la Convenția Regională cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene, […] (2) Pentru a garanta o aplicare corectă a prezentei convenții, părțile contractante își acordă reciproc asistență, prin intermediul administrațiilor vamale competente, la verificarea autenticității certificatelor de circulație a mărfurilor EUR.1 și EUR-MED, a declarațiilor de origine și a declarațiilor de origine EUR-MED, precum și a exactității informațiilor furnizate în aceste documente.

Iar, art. 32 alin. (3) din Apendicele I la Convenția Regională cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene, stipulează că: […] (3) Verificarea este efectuată de autoritățile vamale ale părții contractante exportatoare. În acest sens, ele sunt abilitate să solicite orice dovezi și să efectueze orice verificare a conturilor exportatorului sau orice alt control pe care îl consideră necesar. [...]

Astfel, în conformitate cu prevederile Protocolului II al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, Serviciul Vamal al Republicii Moldova a solicitat efectuarea verificării ulterioare de către Autoritățile Vamale ale Republicii Germania, a certificatelor de circulație a mărfurilor EUR. 1 nr. L 387116 din 18.06.2019: nr. L 387117 din 03.07.2019 si nr. L 387118 din 16.07.2019.

Ca urmare, au fost recepționate răspunsurile Autorității Vamale a Republicii Germania nr. Z 4215 F - 550/20-1 din 15.10.2020; Z 4215 B - B 1302-(009 A/20f din 11.09.2020, prin care a fost comunicat faptul că certificatele de circulație EUR. 1 nr. L 387116 din 18.06.2019; nr. L 387117 din 03.07.2019 si nr. L 387118 din 16.07.2019, sunt autentice, însă mărfurile importate acoperite de aceste certificate nu sunt originare din Uniunea Europeană, în sensul prevederilor Acordului de asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană, conform Convenției PEM, fapt confirmat prin completarea de către Autoritățile Vamale ale Republicii Germania, a rubricii 14 a certificatelor de circulație a mărfurilor EUR. 1 nr. L 387116 din 18.06.2019; nr. L 387117 din 03.07.2019 și nr. L 387118 din 16.07.2019, astfel pentru mărfurile menționate supra „Cos Trans Logistic" SRL a beneficiat neîntemeiat de tratamentul tarifar preferențial.

Conform art. 32 alin. (6) din Apendicele I la Convenția Regională cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene, […] (6) Dacă există îndoieli justificate și în lipsa unui răspuns în termen de zece luni de la data cererii de verificare sau dacă răspunsul nu conține informații suficiente pentru a determina autenticitatea documentului respectiv sau originea reală a produselor, autoritățile vamale solicitante refuză, cu excepția unor circumstanțe excepționale, acordarea tratamentului preferențial.

În conformitate cu prevederile art. 127/11 alin. (1) lit. a) Cod vamal nr. 1149-XIV din 20.07.2000 (în redacție la data depunerii declarației vamale), (1) Obligația vamală apare, atît la import cît și la export, și în următoarele cazuri: a) cînd, ulterior efectuării operațiunilor de vămuire și acordării liberului de vamă, se constată că informațiile cuprinse în declarația vamală au condus la stabilirea unei obligații vamale diminuate; [...]

Art. 127/13 din Codul vamal (în redacție la data depunerii declarației vamale), stabilește că, (1) Decizia de regularizare reprezintă un document de o formă stabilită de Serviciul Vamal, întocmit de organele vamale, care servește drept dovadă a apariției și/sau anulării obligației vamale, a restituirii drepturilor de import sau de export plătite ori percepute în plus și a măsurilor de politică economică și care este executoriu din momentul aducerii acesteia la cunoștință plătitorului vamal. (2) Titularul obligației vamale semnează decizia de regularizare chiar și în caz de dezacord. Decizia de regularizare poate fi atacată, în caz de dezacord, în conformitate cu prevederile prezentului cod.

Art. 181/1 din Codul vamal (în redacție la data depunerii declarației vamale) prevede că,

(1) Controlul ulterior se bazează pe administrarea riscurilor, este efectuat imperativ în scopuri vamale în vederea asigurării aplicării corecte a legislației și confirmării sau infirmării conformării declarantului la aceasta.

(2) Controlul ulterior este efectuat de organele vamale, conform procedurii stabilite de Guvern, prin auditul postvămuire sau reverificarea declarației vamale, pe o perioadă ce nu depășește termenul de prescripție stabilit la art.127 alin.(10).

(3) Procedura de efectuare a analizei riscurilor, a planificării și realizării controlului ulterior constă dintr-un ansamblu de metode și operațiuni de organizare și desfășurare a controlului, prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative. Controlul ulterior se realizează prin anumite forme (control general, control parțial, control repetat), proceduri (control planificat, control inopinat, control prin contrapunere) și metode (control total, control selectiv, control electronic).

(4) În termenul prevăzut la alin.(2), organul vamal verifică orice document, registru și evidență referitoare la mărfurile provenite din comerțul internațional sau la alte operațiuni comerciale anterioare sau ulterioare aferente acestor mărfuri. Controlul poate fi efectuat la sediul declarantului, al oricărei alte persoane interesate, direct sau indirect, din punct de vedere profesional în operațiunile menționate sau la sediul oricărei alte persoane care se află în posesia acestor documente, date sau mărfuri ori deține informații în legătură cu acestea. De asemenea poate fi efectuat controlul fizic sau prelevarea de eșantioane ale mărfurilor dacă acestea mai pot fi identificate.

(5) Se interzice efectuarea repetată a controalelor ulterioare asupra unora și acelorași impozite și taxe pentru perioada unui an bugetar care anterior a fost supusă controlului, cu excepția cazurilor cînd efectuarea controlului ulterior repetat este impusă de:

a) comiterea unor erori, inclusiv procedurale în cadrul efectuării controlului ulterior, care au condus la anularea rezultatelor acestuia;

b) examinarea contestațiilor depuse împotriva deciziei organului vamal sau acțiunii colaboratorului vamal;

c) reorganizarea sau lichidarea persoanei controlate;

d) auditul activității organului vamal de către organul ierarhic superior;

e) depistarea, după efectuarea controlului ulterior, a unor semne de încălcări vamale neidentificate în cadrul controlului ulterior precedent;

f) constatarea elementelor constitutive ale infracțiunii de contrabandă sau ale altor infracțiuni;

g) efectuarea unui control prin contrapunere.

Drept temei pentru efectuarea controlului vamal repetat la fața locului, în legătură cu auditul activității organului vamal de către organul ierarhic superior, poate servi numai decizia acestuia din urmă, cu respectarea cerințelor prezentului articol.

(6) Controlul ulterior inițiat sau aflat în curs de inițiere urmează a fi încheiat printr-un raport dacă:

a) persoana la adresa căreia a fost inițiat sau urmează a fi inițiat controlul ulterior a fost lichidată;

b) persoana la adresa căreia a fost inițiat sau urmează a fi inițiat controlul ulterior nu este de găsit, iar informația de care dispune organul vamal este insuficientă și nu permite regularizarea situației.

(7) Dacă după controlul ulterior rezultă că dispozițiile ce reglementează destinația vamală respectivă au fost aplicate eronat, organul vamal ia măsuri pentru regularizarea situației, indiferent de nivelul și forma de control vamal aplicate anterior.

(8) Serviciul Vamal aprobă modelul documentului necesar regularizării situației, precum și instrucțiunile de completare ale acestui document.

(9) În cazul în care se constată apariția unei obligații vamale sau plata sumelor în plus, organul vamal încasează diferențele în minus sau restituie sumele plătite în plus, cu respectarea prevederilor legislației în vigoare.

În conformitate cu prevederile art. 202/2 din Codul vamal (în redacție la data depunerii declarației vamale),

(1) Reverificarea declarației vamale se efectuează la oficiul organului vamal, este una dintre formele controlului ulterior și constă în verificarea, după acordarea liberului de vamă, a corectitudinii și caracterului complet al informațiilor furnizate într-o declarație vamală, precum și a existenței și conformității documentelor justificative anexate la aceasta, necesare plasării mărfurilor într-o destinație vamală, a altor documente aferente operațiunilor verificate de care dispune organul vamal, alt organ cu atribuții de administrare fiscală sau alte instituții și persoane.

(2) Reverificarea declarației vamale se efectuează de către organele vamale conform procedurii stabilite de Guvern.

(3) În procesul efectuării reverificării declarației vamale, organele vamale pot utiliza informații și date inclusiv din bazele de date automatizate și programele informaționale de administrare a riscurilor.

(4) Cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(5), controlul ulterior prin reverificare a declarației vamale se efectuează fără întocmirea procesului-verbal de reverificare.

(5) În cazul depistării unor erori și/sau divergențe între informațiile din declarațiile vamale și cele din documentele verificate, ce conduc la apariția, modificarea și/sau anularea obligației vamale, organul vamal este obligat să comunice despre aceasta plătitorului vamal prin întocmirea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale.

Conform art. 202/3 alin. (2) lit. e) din Codul vamal (în redacție la data depunerii declarației vamale), (2) În cazul exercitării controlului ulterior, organul vamal are următoarele drepturi: [...] e) să calculeze și să încaseze la bugetul public național, în conformitate cu legislația în vigoare, obligațiile vamale constatate; [...]

Conform art. 202/7 alin. (2) lit. f) Cod vamal (în redacție la data depunerii declarației vamale), (2) Organele vamale pot determina cuantumul obligației vamale, precum și decide asupra corectitudinii aplicării măsurilor de politică economică în baza informațiilor de care dispun în următoarele cazuri: [...] f) obținerea documentelor solicitate în cadrul unei cereri de asistență administrativă internațională.

Raportând cadrul legal citat la circumstanțele speței, Completul judiciar consideră că prima instanță a ajuns la o concluzie greșită despre temeinicia acțiunii reclamantului, dispunând

anularea Deciziei de regularizare nr. 918 din 06 iunie 2022 emisă de Biroul Vamal Centru în privința SRL „Cos Trans Logistic”.

Unul din argumentele care a stat la baza soluției primei instanțe de anulare a actului administrativ contestat, constituie faptul că lucrările dosarului judiciar și a celui administrativ nu reflectă motivul și legalitatea inițierii controlului de reverificare în privința reclamantului, prin includerea acestuia în planul de control ulterior prin reverificarea declarațiilor vamale și precum că contrar art. 69 și art. 70 Cod administrativ, Biroul Vamal Centru nu a înștiințat societatea reclamantă despre inițierea procedurii administrative privind efectuarea controlului ulterior.

Or, Completul judiciar consideră că o astfel de argumentare este neîntemeiată și nu poate fi reținută, deoarece instanța de fond nu ațînut cont de Raportul Serviciului originea mărfurilor nr. 697 din 04.02.2020, prin care se atestă faptul că, în urma examinării demersului „Cos Trans Logistic” SRL referitor la restituirea taxei vamale achitate conform D.V. 2070 I 10418 din 12.02.2019, au apărut suspiciuni referitor la certificatul de origine EUR. 1 L 420867 din 14.02.2019, care a și servit temei de inițiere a controlului ulterior prin reverificarea declarațiior, motivele în cauză fiind vociferate în scrisoarea Serviciului Vamal nr. 28/06-4808 adresată autorității vamale a Republicii Federative Germane.

De asemenea, este relevant de reținut că, potrivit pct. 45 din HG nr. 1000 din 17.10.2018, subdiviziunile de control ulterior, conform regulamentului de organizare și funcționare, reprezintă aparatul de control specializat în prevenirea, constatarea și medierea sancționării încălcărilor aduse reglementărilor vamale și fiscale prin acte specifice de audit post vămuire sau de reverificare a declarațiilor vamale. Acestea se efectuează pentru asigurarea aplicării corecte a reglementărilor vamale și fiscale privind importul, exportul, tranzitul, transferul și destinația finală a mărfurilor care circulă între teritoriul vamal al Republicii Moldova și alte țări, inclusiv staționarea mărfurilor care nu au statut de mărfuri autohtone.

Așadar, cadrul legal în vigoare investește în mod clar, cert, subdiviziunea de control ulterior cu împuterniciri de a constata anumite neconcordanțe și alte încălcări vamale ce conduc la apariția unei obligații vamale, cât și neîndeplinirea cerințelor legale ale declarantului vamal.

Astfel, obligativitatea citării, informării declarantului vamal despre iregularitățile depistate pe urma controlului ulterior prin reverificare a declarației vamale, intervine doar după efectiva depistare a acestora, obligație care a și fost realizată de către organul vamal competent, fapt confirmat prin citațiile și scrisorile de însoțire anexate la dosar administrativ (Scrisoarea nr. 28/24-6628 din 12.05.2022 - f.d. 31, dosar administrativ și Citația de reverificare nr. 7638 din 30.05.2022 – f.d. 32, 33, dosar administrativ).

În lumina celor relatate, Completul judiciar concluzionează că argumentele invocate de instanța de fond în actul judecătoresc contestat, sunt nefondate, rezultate din aprecierea greșită a probatoriului cauzei.

La fel, Completul judiciar apreciază ca neîntemeiate argumentele invocate de instanța de fond în susținerea soluției de admitere a acțiunii, precum că odată ce mărfurile în cauză le-au fost acordate preferințe ca rezultat al acceptării actelor prezentate la momentul vămuirii, organul vamal nu mai poate interveni, constatând astfel o ingerință în activitatea agentului economic.

Or, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că art. 181/1 alin. (7) Cod vamal stabilește expres că: […] (7) Dacă după controlul ulterior rezultă că dispozițiile ce reglementează destinația vamală respectivă au fost aplicate eronat, organul vamal ia măsuri pentru regularizarea situației, indiferent de nivelul și forma de control vamal aplicate anterior.

Completul judiciar consideră că nu pot fi reținute inclusiv argumentele din actul judecătoresc contestat, precum că informația suplimentară ce nu a fost prezentată de către

vânzătorul mijloacelor de transport, nu poate constitui un argument suficient pentru a concluziona că marfa importată nu este originară din UE.

Or, după cum s-a relatat supra, originea mărfii se determină în strictă conformitate cu Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe deoparte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxells la 27 iunie 2014 și ratificat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014, aplicat cu strictețe de către organul vamal, în care expres este descrisă procedura care urmează a fi respectată de către organele vamale în situația din speță, normele actelor respective fiind respectate de organul vamal la emiterea actului administrativ contestat.

Reieșind din faptul că, în urma efectuării controlului judecătoresc asupra Deciziei de regularizare nr. 918 din 06 iunie 2022, emisă de Biroul Vamal Centru în privința SRL „Cos Trans Logistic", s-a stabilit netemeinicia pretenției reclamantului privind anularea actului administrativ nominalizat, întrucât acesta a fost emis de către un organ competent, cu respectarea procedurii și aplicarea corectă a normelor materiale, subsecvent urmează a fi respinsă și pretenția reclamantului privind anularea Deciziei Serviciul Vamal nr. 28/11-10678 din 11 iulie 2022 cu privire la cererea prealabilă, inclusiv pretenția privind încasarea din contul Serviciului Vamal în beneficiul SC „Cos Trans Logistic" SRL a sumei de 69 876,60 lei.

În lumina celor relatate, Colegiul consideră că prima instanța greșit și neîntemeiat a anulat actul administrativ contestat, or, analizând normele legale citate mai sus în coraport cu circumstanțele de fapt ale speței și materialul probatoriu administrat, instanța conchide că nu s-a constatat admiterea a careva abateri la emiterea actului administrativ de către Biroul Vamal Centru, ceea ce în consecință constituie temei de respingere a acțiunii.

În circumstanțele menționate, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de Serviciul Vamal, a casa integral hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 05 aprilie 2023 și a emite o decizie nouă, prin care acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Cos Trans Logistic" să fie respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. c) Codul administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E:

Se admite apelul depus de Serviciul Vamal.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 05 aprilie 2023 și se emite o nouă decizie, prin care:

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea înaintată de SRL „Cos Trans Logistic".

Decizia este executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată la Curtea Supremă de Justiție cu recurs în termen de două luni.

Preşedintele ședinței, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore